

Justitieministeriet
Via utlåtande.fi

Hänvisning: RP till riksdagen med förslag till lag om ändring av Ålands Självstyrelselag

Ärende: **Ålands kommunförbunds utlåtande**

Ålands kommunförbunds utlåtande avgränsas till förslaget till 30a § *Riksuppgifter som genom rikslag föreskrivs kommunerna på Åland eller som genom landskapslag överförs på en självstyrelsemyndighet.*

Ålands kommunförbund konstaterar att det i gällande [Självstyrelselag för Åland](#) inte finns motsvarande bestämmelser som nu föreslås.

Ålands kommunförbund anser att det är positivt att rättsläget kring överföring av uppgifter inom rikets lagstiftningsbehörighet tydliggörs inom ramen för Självstyrelselag för Åland. Valfärdsområdesreformen förändrar från och med 1 januari 2023 organiseringen av förvaltningsnivåer samt dess uppgifter i riket, vilket påverkar rättsläget på Åland där uppgiftsfördelningen kvarstår i nuvarande form.

Ålands kommunförbund motsätter sig att riksuppgifter via rikslag kan föreskrivas till kommunerna på Åland enligt 30a §. Lagförslaget riskerar att skapa ett komplicerat rättsläge med ett stort tolkningsutrymme.

De åländska kommunerna kommer fortsättningsvis att i enlighet med 18 § i Självstyrelselag för Åland ansvara för många av de social- och hälsovårdsuppgifter som i riket överförs till valfärdsområdena. Därmed saknas en logisk likhet mellan rikets och Ålands lagstiftning, där rikets lagstiftning inte är möjlig att tillämpa i liknande form på Åland.

Med de föreslagna skrivningarna i 30a § 1.mom uppstår en risk för tolkningsproblem då definitionen av kommunala uppgifter kan skilja sig åt mellan rikets kommuner och de åländska. Befolkningsunderlaget i välfärdsområdena är mångdubbelt större än i de åländska kommunerna och organiseringen är därmed inte storleksmässigt jämförbar ur ett lagstiftningsperspektiv.

Enligt specialmotiveringarna till 30a § 2.mom framgår att avsikten är att ersätta kommunerna till fullo för utökade utgifter, om riket via rikslagstiftning gör ingrepp i den kommunala basservicen som ökar kostnaderna för kommunerna. *Såsom finansieringen av kommunerna regleras idag är det inte möjligt att utröna vilka enskilda kostnader som kan härledas till specifik lagstiftning.*

Ålands kommunförbund instämmer i att det finns behov av uttryckliga bestämmelser i självstyrelselagen om full ersättning för utökande riksuppgifter. *Skrivningarna kring finansieringsansvaret är dock inte tillräckliga.* Ålands kommunförbund anser att en utökning av riksuppgifter bör beaktas i uträkningen av avräkningsgrunden som regleras i 47 § i Självstyrelselagen.

Ålands kommunförbund vill påpeka att remisstiden har varit kort, men har i övrigt inget att tillägga angående förslaget till RP om Ålands Självstyrelselag.

Utlåtandet omfattades elektroniskt av förbundsstyrelsen för Ålands kommunförbund 09.11.2022

Genom

Minna Hellström
Förbundsdirektör
Ålands kommunförbund